

EDUSKUNNAN VASTAUS 27/2008 vp

Hallituksen esitys laiksi jätelain muuttamisesta

Asia

Hallitus on vuoden 2007 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laiksi jätelain muuttamisesta (HE 176/2007 vp).

Valiokuntakäsittely

Ympäristövaliokunta on antanut asiasta mietinnön (YmVM 2/2008 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa lain toimeenpanoa ja harkitsee mahdollisuutta nostaa kannettavien käytettyjen paristojen ja pienakkujen keräysastetta ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

jätelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 3 päivänä joulukuuta 1993 annetun jätelain (1072/1993) 18 b §:n 1 momentin 5 kohta ja 2 momentti, 18 c §:n 2 momentti, 18 d, 18 e ja 18 n §, 50 b §:n 2 momentti, 57 §:n 2 ja 3 momentti, 58 §:n 1 momentti sekä 60 ja 65 §,

sellaisina kuin niistä ovat 18 b §:n 1 momentin 5 kohta ja 2 momentti, 18 c §:n 2 momentti, 18 d, 18 e ja 18 n §, 50 b §:n 2 momentti, 57 §:n 3 momentti sekä 58 §:n 1 momentti laissa 452/2004, 60 § laissa 747/2007 ja 65 § laissa 605/1997, sekä

lisätään 18 b §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 452/2004, uusi 6 kohta, 18 h §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 6 momentti, lakiin uusi 18 o §, 50 b §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa ja laissa 1040/2004, uusi 4 momentti ja 50 c §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 452/2004 ja 1040/2004, uusi 5 momentti seuraavasti:

3 a luku

Tuottajavastuu

18 b §

Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

Tuottajavastuu koskee seuraavia tuotteita ja tuottajia:

5) sähkö- ja elektroniikkalaitteet ja niiden tuottajat; tuottajana pidetään sähkö- ja elektroniikkalaitteen valmistajaa ja maahantuojaa sekä sellaista myyjää, joka myy laitteita omalla tuotemerkillään; tuottajavastuu ei kuitenkaan koske laitteita, jotka on suunniteltu erityisesti sotilaalliseen käyttöön tai jotka muutoin liittyvät valtion keskeisten turvallisuusasetusten turvaamiseen;

6) paristot ja akut ja niiden tuottajat; tuottajana pidetään sitä, joka ammattimaisesti saattaa markkinoille paristoja tai akkuja, mukaan lukien sähkö- ja elektroniikkalaitteisiin, ajoneuvoihin tai muihin tuotteisiin sisältyvät paristot ja akut; tuottajavastuu ei kuitenkaan koske paristoja ja akkuja, joita käytetään:

a) valtion keskeisten turvallisuusasetusten turvaamiseen liittyvissä sähkö- ja elektroniikkalaitteissa, aseissa, ammuksissa ja sotatarvikkeissa, lukuun ottamatta tuotteita, joita ei ole suunniteltu käytettäväksi erityisiin sotilaallisiin tarkoituksiin; tai

b) sähkö- ja elektroniikkalaitteissa, jotka on suunniteltu lähetettäväksi avaruuteen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin, mitä 1 momentissa tarkoitettut tuotteet ja keitä 1 momentissa tarkoitettut tuottajat ovat.

18 c §

Tuottajan vastuu

Tuottajan velvollisuus koskee tuottajan itse markkinoille luovuttamia tuotteita ja markkinoille luovutettujen tuotteiden määrään tai markkinaosuuteen nähden kohtuulliseksi katsottavaa osuutta kaikista niistä vastaavista markki-

noille luovutetuista tuotteista riippumatta tuotteiden markkinoille luovuttamisen ajankohdasta.

18 d §

Tuottajavastuun piiriin kuuluvien tuotteiden keräys ja vastaanotto

Tuottajan on huolehdittava niin kattavan keräys- ja vastaanottopaikkojen verkoston järjestämisestä 18 b §:ssä tarkoitetuille käytöstä poistettaville tuotteille, että tuotteen viimeisellä haltijalla on koko maassa kohtuullinen mahdollisuus luovuttaa käytöstä poistettava tuote uudelleen käyttöön, hyödynnettäväksi tai muuhun jätehuoltoon.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen käytöstä poistettavien tuotteiden keräyksen ja vastaanoton järjestämiselle asetettavista vaatimuksista.

18 e §

Tuotteen merkinnät ja tuotetta koskevat tiedot

Edellä 18 b §:ssä tarkoitettun ajoneuvon tuottajan on huolehdittava siitä, että tuote tai sen osat on asianmukaisesti merkitty vaarallisia aineita sisältävien osien tunnistamiseksi. Sähkö- ja elektroniikkalaitteessa on oltava tuottajan, markkinoillesaattamisajankohdan ja erilliske-räysvelvollisuuden osoittava merkintä.

Ajoneuvon ja sähkö- ja elektroniikkalaitteen tuottajan on lisäksi huolehdittava siitä, että tuotteen myyjät ja tarvittaessa muut toimijat saavat tarvittavat tiedot ja ohjeet tuotteesta, sen uudelleenkäytöstä, purkamisesta ja osien kierrätettävyydestä sekä vaarallisten aineiden ja osien sijainnista tuotteessa.

Paristojen ja akkujen tuottajan on huolehdittava siitä, että paristossa ja akussa on erilliske-räystä osoittava merkintä ja tarvittaessa pariston ja akun sisältämän raskasmetallin tunnus. Kannettavaan paristoon ja akkuun sekä ajoneuvoparistoon ja -akkuun on lisäksi merkittävä pariston tai akun teho.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1—3 momentissa tarkoitettujen tuotteiden

den merkitsemisestä sekä tuotteita ja niiden purkamista koskevista tiedoista ja ohjeista.

18 h §

Eräiden muiden toimijoiden velvollisuudet

— — — — —
Kannettavien paristojen ja akkujen myyjän tai muun jakelijan on otettava käyttäjältä vastaan jätteenä käytöstä poistettavat kannettavat paristot ja akut. Jakelijan on myös tiedotettava käyttäjälle mahdollisuudesta toimittaa käytöstä poistettavat kannettavat paristot ja akut myyntipisteeseen. Vastaanoton on oltava käyttäjälle makсутonta eikä sen edellytyksenä saa vaatia uuden pariston tai akun ostamista. Vastaavalla tavalla on järjestettävä vastaanotto, jos yksityiskäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen ajoneuvoparistojen ja -akkujen jakelija ottaa vastaan vastaavia käytöstä poistettuja paristoja ja akkuja.

18 n §

Asetuksenantovaltuus Euroopan yhteisön tuottajavastuuta koskevien säädösten täytäntöönpanemiseksi

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää Euroopan yhteisön tuottajavastuuta koskevien säädösten täytäntöönpanemiseksi:

1) tässä luvussa tarkoitettujen käytöstä poistettavien tuotteiden keräystä, merkitsemistä, lajittelua, varastointia, säilyttämistä, kuljetusta, edelleen välittämistä, uudelleenkäyttöä, hyödyntämistä, käsittelyä tai muuta jätehuoltoa koskevista teknisistä vaatimuksista, jätehuoltokustannusten ilmoittamisesta tuotteen hinnassa sekä poikkeuksista velvollisuudesta merkitä tuote;

2) tuottajavastuuta koskevien säännösten soveltamisesta, jos tuotteet hankitaan ulkomailta tai viedään maasta sähköisellä tai muulla etäkaupalla taikka jos käytöstä poistettavat tuotteet viedään maasta.

18 o §

Paristoja ja akkuja koskevat erityissäännökset

Edellä 18 c §:n 1 momentissa tarkoitettua tuottajan velvollisuutta järjestää jätteenä käytöstä poistettavan tuotteen jätehuolto sekä vastata siitä aiheutuvista kustannuksista sovelletaan 18 h §:n 6 momentin mukaisesti kerättyihin jätteenä käytöstä poistettuihin paristoihin ja akkuihin siitä lähtien, kun jäte on otettu vastaan myyntipisteessä ja koottu kuljetuksen järjestämisen kannalta tarkoituksenmukaisiksi eriksi.

Teollisuusparistojen ja -akkujen sekä muuhun kuin yksityiskäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen ajoneuvoparistojen ja -akkujen tuottaja ja tällaisen pariston tai akun käyttäjä voivat sopia muusta kuin 18 c §:n 1 momentissa tarkoitettua jätehuollon kustannusten jaosta.

Paristojen ja akkujen, sähkö- ja elektroniikkalaitteiden sekä ajoneuvojen tuottajien on tarpeellisin yhteistoimin huolehdittava, että 18 c §:n 1 momentin täytäntöönpanosta ei aiheudu toisen tuoteryhmän tuottajille kaksinkertaisia maksuja silloin, kun jätteenä käytöstä poistettavien mainittujen tuotteiden keräys ja muu jätehuolto järjestetään yhteistoiminnassa.

50 b §

Ilmoitus tuottajatieostoon

— — — — —
Ilmoituksessa on oltava riittävät tiedot ja selvitykset tuottajasta ja toiminnasta sekä käytöstä poistettujen tuotteiden uudelleenkäytöstä, hyödyntämisestä ja muusta jätehuollosta, joiden perusteella voidaan arvioida järjestelyjen asianmukaisuus. Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajan on esitettävä selvitys 18 m §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuudesta. Tuottajayhteisöjen ilmoituksessa on lisäksi esitettävä tarvittavat tiedot sopimuksista ja säännöistä, joiden perusteella voidaan arvioida, täyttääkö toiminta 18 g §:n 2 ja 3 momentissa säädetty vaatimukset.

— — — — —
Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen

sisällöstä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää tarkemmin ilmoituksen tekemisessä noudatettavasta menettelystä.

50 c §

Tuottajatiedostoon merkitseminen ja hyväksyminen

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tuottajatiedostoon merkitsemisessä tai hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä ja 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen sisällytettävistä velvoitteista.

57 §

Kiellot, rajoitukset ja muut määräykset

Jos tuote tai sen merkinnät eivät täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia, ympäristöministeriö tai, jos kysymys on sähkö- ja elektroniikkalaitteesta taikka paristosta tai akusta, Turvatekniikan keskus voi:

1) velvoittaa tekemään tuotteeseen tai sen merkintöihin sellaiset muutokset, että ne täyttävät edellä mainitut vaatimukset, sekä osoittamaan muutokset tehdyiksi;

2) kieltää tilapäisesti tai pysyvästi tuotteen valmistuksen, maahantuonnin, välittämisen, myymisen, luovuttamisen tai käytön taikka määrätä ryhtymään tarvittaviin toimiin, jotka koskevat edellä mainituin tavoin markkinoille jo luovutettua tuotetta;

3) määrätä, että tuote on käsiteltävä tai hyödynnettävä jätteenä.

Jos tuottaja, tuottajayhteisö tai juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjä ei ole järjestänyt tuottajavastuuseen perustuvaa uudelleenkäyttöä, hyödyntämistä ja muuta jätehuoltoa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla, Pirkanmaan ympäristökeskus voi velvoittaa saattamaan toiminnan lain mukaiseksi tai peruuttaa tuottajayhteisön tai juomapakkausten palautus-

järjestelmän tuottajatiedostoon hyväksymistä koskevan päätöksensä.

58 §

Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämisuhka

Ympäristöministeriö, alueellinen ympäristökeskus tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tehostaa tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen taikka Pirkanmaan ympäristökeskus tuottajavastuuta koskevien säännösten noudattamiseksi tai Suomen ympäristökeskus jätteensiirtoasetuksen taikka Turvatekniikan keskus 57 §:n 2 momentin perusteella antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai että toiminta keskeytetään tai kielletään.

60 §

Jäterikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) rikkoo 5 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa, 6 §:n 6 tai 8 kohdassa, 7 §:n 4 momentissa, 17 §:n 1 momentissa, 18 §:ssä, 18 c §:n 4 momentin 2 kohdassa, 18 d §:n 2 momentissa, 18 g §:n 4 momentissa, 18 n, 19 tai 50 §:ssä, 50 b §:n 4 momentissa taikka 57 tai 73 a §:ssä tarkoitettua kieltoa taikka mainittujen säännösten nojalla annettua kieltoa tai määräystä,

2) laiminlyö 7—9, 12 tai 14 §:ssä, 15 §:n 1 momentissa, 18 c—18 m tai 18 o §:ssä taikka 51 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettua velvollisuuden,

3) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen tai jätteensiirtoasetuksen vastaisesti,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *jäterikkomuksesta* sakkoon.

Jäterikkomuksesta tuomitaan niin ikään se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

rikkoo 13 §:n 1 momentin nojalla annettua määrystä taikka laiminlyö 11 §:ssä, 20 §:n 1 tai 2 momentissa, 21 tai 49 §:ssä tai 50 b §:n 1—3 momentissa tarkoitetun velvollisuuden.

tällainen omaisuus hyödynnettäväksi tai myydä se teettämisestä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Mahdollinen ylijäämä on palautettava omistajalle.

65 §

Teettämisuhan kohteena olevan irtaimen omaisuuden myynti

Jos irtaimen omaisuuteen kohdistuva teettämishukka on määrätty pantavaksi täytäntöön ja omaisuudella on rahallista arvoa, ympäristöministeriöllä, kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella, alueellisella ympäristökeskuksella ja Turvatekniikan keskuksella on oikeus toimittaa

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Tätä lakia sovelletaan 18 b §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuihin paristoihin ja akkuihin kuitenkin vasta valtioneuvoston asetuksella säädettävästä ajankohdasta.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen sen voimaantuloa.

Helsingissä 1 päivänä huhtikuuta 2008